

Playtime!

Jules Oosterwegel (56) is leerkracht op verschillende basisscholen in Amsterdam. Parttime, want hij is vaak weg. Hij reist zo'n beetje de hele wereld rond om kinderen te filmen.

Spelende kinderen, waar ook ter wereld. Arm of rijk, in de stad, in de jungle, op de Afrikaanse steppen of op een schoolplein in Denemarken; Jules staat er met een kleine, compacte camera met zijn neus bovenop en holt desnoods met de kinderen mee als er iemand getikt moet worden. Het levert prachtige beelden op, die al enige tijd door de VPRO kindertelevisie worden uitgezonden onder de titel 'Speluh'.

Christiane Nieuwmeijer

Twee meisjes in een heuvelachtig landschap.

Elk twee stokjes.

Ze beginnen te zingen, intussen een ingewikkeld gooi- en tikspel spelend met hun stokjes.

Af en toe gaat het mis en ze lachen. De meisjes zingen een Maori lied; een van hen lijkt ook duidelijk Maori, de ander is roodharig met sproeten. We zijn in Nieuw Zeeland; de twee meisjes horen bij een Highschool.

Hun spel werd gefilmd door Jules Oosterwegel.

"Wanneer ik ergens aankom, een stad of dorp, ga ik altijd op zoek naar de dichtstbijzijnde school" vertelt Jules.

"Die zijn makkelijk te vinden, maar soms leg ik er contact voor met de kok of het kamermeisje van het hotel om me er naar toe te brengen. Dan introduceer ik mezelf aan de directie en leerkrachten en vraag ik de kinderen om wat van hun spelletjes voor te doen, de rest gaat vanzelf."

De spelletjes worden met één camera, zonder geluidshengels of andere apparatuur, door hemzelf gefilmd. Mét alle foutjes erin die de kinderen maken, waardoor het een groot waarheidsgetrouw karakter heeft. Je ziet dingen die misgaan, of hoe kinderen bijvoorbeeld ruzie krijgen over de spelregels.....erg grappig".

Jules kreeg het idee voor zijn project tijdens een reis door West-Timor. Hij zag daar kinderen op een schoolplein allerlei onbekende spelletjes doen, en legde dat vast op video. Hij raakte er zo door geïnspireerd, dat hij er sindsdien speciaal voor op reis gaat. Van Botswana tot Portugal, van Peru tot Indonesië, overal filmt Jules spelletjes. Inmiddels heeft hij al meer dan driehonderd spelletjes van kinderen over de hele wereld. De filmpjes duren niet meer dan 2 minuten. Dat is net genoeg voor kijkende kinderen om de spelregels te begrijpen en het na te kunnen spelen. Het is ook meteen de kracht van het project: spelletjes zien is spelletjes spelen!

De spelletjes variëren van tikspelletjes en behendigheids-spelletjes tot zang- en dansspelletjes.

Voor de zang- en dansspelletjes zijn (voor muziekdocenten...) een lust voor het oog.

Die twee minuten per filmpje kostte in totaal wél veertig weken reizen!

Tussen het reizen door heeft Jules niet stil gezeten.

De serie werd uitgezonden in twaalf verschillende landen en nu is de DVD Playtime uit.

"Tot nu toe is van de meeste spelletjes een beschrijving te vinden op mijn website, www.2Ukids.nl, maar op de DVD Playtime (volume 1, er volgen er meer) staan 50 filmpjes uit 12 landen. Op die DVD kan de gebruiker op een wereldkaart een bepaald land aanklikken om de daar gespeelde spelletjes te bekijken", vertelt Jules, terwijl hij de DVD op de televisie demonstreert. Het ziet er heel inspirerend uit. Voor meer informatie: www.2Ukids.nl

Jules wordt veel gevraagd in den lande. Zo verzorgde hij een studiedag op de Pabo Iselinge, een lezing voor 120 leerkrachten primair onderwijs uit West-Brabant tijdens het "Festival Mundial" (Novib) in Tilburg en heeft hij contacten met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Vanaf half april 2006 is in Museum Jannink (Enschede) de tentoonstelling 'Kom je bij me spelen?' die duurt tot januari 2007. In deze tentoonstelling worden ook filmpjes van Jules gebruikt. In Nederland dringt steeds meer het besef door dat onze kinderen door verschillende oorzaken steeds dikker worden, onder andere door het minder buiten te spelen. Het buitenspelen zou dan ook meer moeten worden gestimuleerd. 'Zien spelen doet spelen', zoals eerder gezegd, of zoals door Jules Oosterwegel wordt gezegd: 'a game a day keeps you fit right away'.

Ook lezers van De Pyramide kunnen in de toekomst meer van Jules Oosterwegel verwachten.

In de komende nummers verschijnt van zijn hand een kleine serie met verhalen over zijn belevenissen als 'cultureel-spelletjes antropoloog'. Daarin zal hij een aantal zang- en dansspelletjes beschrijven, waarvan hij de beelden (bij wijze van hoge uitzondering!) aan de website van 'Gehrels Muziekeducatie' ter beschikking stelt. Zo kunnen de spelletjes niet alleen te lezen, maar ook te zien zijn. Dus:wordt vervolgd!

Christiane Nieuwmeijer is PABO-docent muziek en tevens verbonden aan het Koninklijk Conservatorium te Den Haag